

OKUŠANJE GORSKIH STEZ Z LJUBLJENIM

CVETJE OB POTI IN POPKI V SRCU

TATJANA DOLŽAN

Jesenski dež moči zemljo in prši kaplje na kletno okno. Grmenje oznanja sneg po gorah, na Kredarici zmrzuje. Težko si zamislím soparno vročino julijskega dne, le nežnost mi poganja toploto po telesu in vem, da je bilo tako.

Hodila sem pred njim kot koza vodnica. Vznemirjena od sveže porojene ljubezni sem ga peljala v enega najčarnejših kotičkov Kamniških planin. Še nikoli nisva skupaj pogнала src v enakomerem ritem hoje, to me je burkalo in zraven stiskalo — bo tudi njemu zazvenela lepota skal in vode kot meni? Objubljala sem mu to, a saj ga nisem poznala. Desno od Kamniškega sedla med Zeleniške špice in steno Planjave se rine dolina z imenom Repov kot. Ko mi jo je prijatelj pred leti odkril, mi je bilo, kot da stopam na posvečena tla. Le slabo vidna lovska steza popelje tja gor in zanjo vedo le tisti, ki jih je nekdo prej vodil, objublajoč lepoto. Jo najde prav vsak?

PRETAKANJE VODE IN ČUSTEV

Ne spominjam se več, katero od steza sem izbrala. Tisto mimo na skalni rogelj postavljene lovske kočé v Klinu, obdane z macesni, brezami in spomini na praznovanje novega leta? Najbrž; prerada jo obiščem, tako željna sem jo pokazati in skozi vrec besed in molka cediti pretaklost.

Najbrž naju je že malica na leseni klopi s pogledom na travnato sedlo in skalnato zeleni mozaik Brane in Planjave odrešila začetne negotovosti, odprla zapornice čustvom in naju vpeljala v pokušanje narave. Naredila hojo pred njim za gibko zviranje spola, ko napor izgine v poplavi vtisov in hormonov. Ko razdalja med telesi ni več praznina, pač pa vrtinec svetlečih vlaken, po katerih se mimo besed pretakajo občutki.

Takrat, julija, še niso zorele ne borovnice ne brusnice ob poti, zato sva brez zamujanja premagovala v breg ovito stezo. Sva govorila? Tudi tu v spominu ni veliko. Vse do velike skale pod pregrado s slabo curljajočim slapom, za katero si je ustvarjalnost narave dala duška. Splezala sva nanjo, potihem opazujoč spretnost drug drugega, v veselju, da oba uživava. Iskala sem planike v travi vrh nje in mu jih potem z radostjo iskalca dragotin kazala. In on mi je vračal z navdušenjem, ko je sam opazil nove in nove

šope komaj vzcvetelih lepotic. Zadnji vzpon na pregrado je bil potem kot izpuh teles z enega čara k drugemu. Voda se je pretakala iz tolmuna v tolmun, kristalno zelena, modrikasta, tiho žuboreč je pred nama rezala skalo. Kot čas — je in dela, a vidiš le posledice, napora ne. Ko bi mogla biti taka!

Azijska modrost pravi: za svet naj se briga bog, ki ga je ustvaril, naša dolžnost pa je delati in tako častiti življenje. Jaz pa vidim vedno le cilj in rezultat, hud je potem napor, da ga dosežeš. Strah, da bom omagala, da ne bom izpolnila svojih lastnih zahtev, me hromi. Kot z njim; že takrat je zorelo hotenje: biti njegova za vedno, do kraja življenja hoditi z njim, se napajati z njegovo predanostjo naravi, ki se je tako čudežno razkrila na tem izletu. Se polniti s srečo skupnih doživetij, ko lahko dovolim radosti gibanja in lepoti spust globoko vame. Samo takrat cilj še ni bil jasen, lahko sem se še predajala brez strahu, da ga nekoč izgubim, brez napora, da bi po vsej sili moralo biti lepo, le zato, da se cilj ne bi odmaknil, lepo le zato, ker hočem biti z njim za vedno.

TOPLOTA Z VSEH STRANI

Takrat pri tolmunih Repovega kota in na poti navgor do Srebrnega sedla, ko mi je jemal dih strm vzpon in neznanska, nepremagljiva lepota razbitega, divjega gorskega sveta, sem uživala gore, ritem gibanja teles in njega, ki mi je sledil kot druga polovica istega doživetja. Polnila me je sreča odkritja, da sva si lahko tako blizu, tako enaka v tem predajanju. Čebljala sem mu spomine in vse, kar sem vedela o Repovem kotu, vzklikala v občudovanju, ob rožah in prehodih steze vedno višje.

Kako drugače je bilo zahajati tja gor z drugimi, pa smo se imeli radi in številna skupna doživetja so nas naučila deliti doživetje! Še tistikrat, ko sva iskala velike cvetove planik po skalah pod steno Planjave in sem trepetala pred padcem v globino, prijatelj pa me je spodbujal in končno skoraj umrl od smeha, ko sem se že na ravnem prekucnila kot žoga k njegovim nogam, da me je s tiho zaljubljenostjo v sestrico pobral, še tisto doživetje, polno adrenalina in prijateljstva, ni vzdržalo primerjave s to mirno hojo. Svet je bil drugačen, taisti gorski svet se je izčistil v belo, zeleno, modro in rumeno barvo, se poglobil in povišal. Vsak cvet in vsako skalo sem videla jasneje in s

polnim zavedanjem, da je. Naravo je olepšal zven kamenčkov, ki so se mu prožili spod čevljev, toplota kože, ki je blisnila izza mojega hrbta, njegov glas in smeh. Vzcvetelim rožam ob poti se je pridružil cvetenje najinih teles v naporu in harmoniji korakov. Sonce se je žarilo v njegovih in mojih očeh.

Ko sva se zasopla položila v trave vrh Srebrnega sedla, sta sprva govorila le sonce in lahen veter, ki je zganjal oblake po okoliških vrhovih. Polnil me je mir in iz globin trebuha je silila vame toplota. Občutiti jo tu vrh čudežnega prehoda iz razbitega sveta v žepu med stenami k trdnim vrhovom je bilo toliko prijetneje kot kjerkoli v dolini. Zrak je bil nabit z energijo vrhov in grebenov, čustva skoraj evforična, duh očiščen vsakdana, prežet s svečanostjo in božjim. Prelepo je bilo spojiti svojo živost z navidezno negibnostjo narave, gledati, kako telesna vznemirjenost tudi v njem raste v opojen pogled. Te oči so me izenačile z mogočnimi gorami okoli naju, postala sem lepa v privlačnosti sten, skal, trav in modrine neba, ki se je odčrtavala tam, kjer so skale in trave pojenjale. Spomin na njegov krepek korak tja gor, skladnost gibov pri plezanju, napetost mišic pod majico, nežnost rok v dotikanju skalnih oprimkov me je buril in postala sem mehkejša ob njegovi moči. Strast do gora in čutnost spola sta se spojili.

VRTINCI VSAKRŠNIH VETROV

A plahost in hkrati nekakšen srh pred božanskim okoli naju sta mi ustavila gib. Prikapljale so besede, pricurela je zamišel, kam nadaljevati v dolino. Priložil je svoj delež besed in sprejel moj načrt poti prek Planjave in Kamniškega sedla nazaj v Bistrico.

Vzdignilo naju je in optala sva nahrbtnika. Vznemirjenost je počasi zdrknila v stegna, v kolena, stopala in se končno skozi podplate čevljev odtisnila v kamenje na stezi. Sproščeno sva stopila proti vrhu Planjave.

Razgleda menda ni bilo več dosti, pogled se je zatikal v nakopičene oblake. Morala sva se smejeti romantiki prihajajoče gorske ujme, ujeti v najina čustva, pa obenem naglo stopiti proti koči na sedlu, da ne bi bila deležna njenih darov.

Vrh Planjave se je, brž ko sva ga zapustila, zagrnil v črno. Sva na sedlu še imela čas za razgledovanje okoli na Okrešelj in Logarsko dolino v tisti temni luči, ki jo prepuščajo nevihtni oblaki, ali pa se je to zgodilo pozneje, ko je sonce z zavesami svetlobe oznanilo konec hude ure? Z njegovo roko na rami sem tedaj kot prvič zagledala slap Rinko doli v stiku gore in doline in me je zmedlo, kako da se ga ne spomnim od prej, ko sem bila že tolikokrat na sedlu. Tega še danes ne razumem,

Osmič na Durmitor in Taru

Po uspešnih osemdnevnih potovanjih po Tari in Durmitorju lanskega julija in avgusta, za kateri se je odločilo 80 planincev in planink iz Slovenije in Hrvaške, prihaja od neumornega organizatorja teh potovanj Tomislava Jagačiča iz Varaždina novica, da je že pripravljen program dveh takih potovanj na Durmitor, Taru in Maglič letošnje leto. Obogatitev obeh potovanj letošnje leto bo na predlog več udeležencev prejšnjih in lanskoletnih potovanj dodatno vzpon na Komove (Vasojevički Kom, 2460 m).

Prvi dan bodo ljubitelji divje narave potovali iz Varaždina, Maribora, Ljubljane in Zagreba do Sarajeva, kjer si bodo ogledali najpomembneše kulturnozgodovinske spomenike in olimpijske objekte v okolici. Drugi dan bodo potovali prek gore Romanije, skozi kraje Rogatica, Goražde, Cajnič in Pljevljo do Kolašina v Črni gori. Tretji dan se bodo povzpeli na Komove. Četrti dan bodo prispeli v Žabljak, od koder bodo opravili vzpone na najvišji vrh Durmi-

torja Bobotov kuk (2523 m). Temu bo sledilo tridnevno splavarjenje po Tari od Djurdjevića Tare do sotočja Tare in Pive pri Ščepan polju. Predzadnji dan potovanja bodo planinci prek Magliča, najvišje gore Bosne in Hercegovine, prispeli do Trnovačkega jezera, kjer se bo s planinskim piknikom končalo tradicionalno potovanje, na kakršnih je bilo doslej od leta 1984 v isti organizaciji že 280 planincev.

Tako načrtovano in programirano potovanje z avtobusi, ki bodo imeli klimatske naprave, s prenočevanjem v hotelih B kategorije in ob spremstvu izkušenih vodnikov bo trajalo deset dni. Predvidena termina za letošnje leto sta od 1. do 11. julija in od 5. do 14. avgusta. Cena aranžmana za to potovanje, za katero je organizator dobil doslej že številna priznanja, zapisana med drugim v knjigi vtisov, ki jo skrbno hrani, bo znana aprila ali maja.

Kdor želi natančnejše podatke in natančnejši program tega lepega in atraktivnega izleta, naj piše na naslov: Tomislav Jagačič, Slavenska 19, 42000 Varaždin, informacije pa je mogoče dobiti tudi po telefonu (042) 47 512.

takrat pa tudi ni moglo biti pomembno v vrtincu vetra, čustev in trepetanja vznemirjenosti.

S prvimi kapljami naju je odpihnilo v ostanke stare kočice, ob kateri je že bila zrasla nova. Našla sva zavetje, sami od sebe so zanoreli poljubi in objemi — dokler ni blisk razsvetlil nereda skladovnic desk, gradbenega materiala, polomljenega pohištva in odpadkov v trebuhu odpisane zavetišča.

Streslo naju je in zbežala sva pred tem hladom v novo zgrajeno kočico. Ob čaju, v samotni med drugimi planinci, sva se ljubkovala s pogledi.

Dež je curkoma grmel po strehi.

Tudi zdaj lije in grmenje oznanja sneg po gorah. Jesen se visoko v gorah hitro konča s snegom, nižje pa bo še žarelo listje in šumelo kot spomin. Topel, nežen v negibnosti samote, v željnosti okušati spet in spet gorske steze z ljubljenim.

KAKO DOLGA JE LAKO NOČ POD MILIM NEBOM

UJETNICA TEME IN PLANINE

MILENA PEČE

Nekaj časa je že tega, kar sem doživela in preživela nepredvideno samotno noč na prostem, pa vendar imam občutek, kot da se je to zgodilo včeraj, tako doživeta je bila ta izkušnja in toliko novih spoznanj mi je dala.

Začelo se je pred lanskoletnimi počitnicami, ko sem se odločila, da prehodim slovensko transverzalo in konec avgusta je vse kazalo, da je ta odločitev tudi realna. Ostalo mi je le še nekaj »nezavzetih« vrhov, pa tudi dovolj prostega časa, da to izpeljem.

Tako sem preživela nekaj prijetnih dni na planinskem taboru na Planini pri Jezeru nad Bohinjem in se odločila, da med tem časom skočim še na Triglav in po manjkajoče žige v njegovi bližini. Po vodniku in svojih planinskih izkušnjah sem predvidevala, da tako krožno pot lahko izpeljem v enem samem dnevu — in kot rečeno, je bilo tudi storjeno.

POTI OKROG TRIGLAVA

Na pot sem šla dovolj zgodaj in obetal se je vroč poletni dan, ko sem se že vzpenjala prek Planine v Lazu in mimo Debelega vrha. V občudovanju zeleno skalnate pokrajine in v sproščujoči samotnosti sem bila mimogrede pri Vodnikovi koči, kjer sem se prvič ustavila. Od tu do Planike je bil le kratek skok in še krajši do Kredarice, toda ura je bila že poldne in pred menoj sta bili še dobri dve tretjini poti.

Pot do Staničeve kočice in nazaj samo zaradi žige se mi je zdela popolnoma odveč. Vendar mi je fant, ki je tam pomagal, povedal toliko lepega o malo prehojeni poti na Rjavino, ki je zanj najlepša gora daleč naokoli, da se mi je zdela ideja za kasnejšo priložnost vredna »odvečne« poti. Vzpon na Triglav mi je pomenil dvojno razočaranje. Tako okovan in zavarovan,

brez možnosti pravega stika z zemljo je name deloval kot mučenik in ne kot ponosen oče, kakršnega radi prikazujemo. Kar grozno mi je bilo pri srcu, kako smo dopustili, da so mu ubili vso njegovo lepoto in ponos. Pripodila se je še megla s hudim vetrom, da je bilo nemogoče vsako ustavljanje ali razgledovanje, za razgabljanje pa tudi ni bilo več časa, ker se mi je mudilo naprej.

Megla me je spremljala skoraj do Prehodavcev in od tam se je začela prava bitka s časom.

Kočica pri Sedmerih jezerih je bila nabito polna in če sem prej razmišljala, da bom tu prenočila, če bo potrebno, me je ob tej množici »veselih« ljudi dokončno minilo in brez počitka sem hitela naprej.

Preplezala sem Štapce in počasi se je začela spuščati noč. Vendar sem bila še vedno prepričana, da bom prišla v matično kočico, kot sem obljubila in se zmenila z oskrbnikom, da me bo čakal s skodelico kislega mleka.

Kalvarija se je začela na križišču poti, kjer se leva odcepi na Dedno polje in desna čez Pršivec. Po svoji notranji logiki sem izbrala bližnjico, ki pa je zame postala najdaljša pot, saj je trajala vso dolgo noč do jutra.

Na brezpotju sem se izgubila, tako da nisem vedela ne kje sem niti kam bi se morala obrniti. Baterija mi ni dosti pomagala in brez kompasa se sploh nisem znašla.

In kaj sedaj?

MINUTE, DOLGE KOT URE

Po 15 urah hoje nisem našla pametnejše rešitve, kot da prenočim tam, kjer sem. Strah me ni bilo, začetno paniko pa sem hitro pomirila z ugotovitvijo, da mi v tem trenutku kaj drugega ne preostane.

Sprva se mi je še zdelo zabavno, saj je kazalo, da bo topla in jasna noč prijetno doživetje v naročju vonjav in v občutju širne prostranosti. Vendar mi ni bilo uso-